

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 6CoP/1/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4114200952
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 01. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lýdia Gálisová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2015:4114200952.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Lýdie Gálisovej a členiek senátu JUDr. Dagmar Podhorcovej a JUDr. Marty Polyákovej, vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti N.: I., nar. XX. XX. XXXX, W., nar. XX. XX. XXXX, bytom u matky, zastúpené Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nitra, pracovisko Zlaté Moravce ako kolíznym opatrovníkom, deti rodičov: O. N., nar. XX. XX. XXXX, bydlisko K., C. XXX a K. N., nar. XX. XX. XXXX, bydlisko I., H. XX, zastúpený JUDr. Jozefom Gajdošom, advokátom so sídlom v Zlatých Moravciach, Hviezdoslavova 37, o návrhu matky na zvýšenie výživného, o odvolaniach rodičov proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 16. septembra 2014 pod č. k. 13P/18/2014-95, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa m e n í tak, že návrh na zvýšenie výživného z a m i e t a .

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom prvostupňový súd zvýšil vyživovaciu povinnosť otca na maloletého I. zo sumy 130 eur na 140 eur od 01. 09. 2014 a na maloletú W. zo sumy 120 eur na sumu 140 eur mesačne od 01. 03. 2014. Tým zmenil rozsudok Okresného súdu Nitra zo dňa 24. 01. 2013 pod č. k. 13P/233/2012-71. Zročné výživné na maloletého I. za čas od 01. 09. 2014 do 30. 09. 2014 v sume 10 zaviazal otca zaplatiť do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a na maloletú W. za čas od 01. 03. 2014 do 30. 09. 2014 v sume 120 eur zaviazal otca zaplatiť v mesačných splátkach po 20 eur mesačne spolu s bežným výživným, počnúc nasledujúcim mesiacom po nadobudnutí právoplatnosti rozsudku. V dôvodoch svojho písomného rozhodnutia poukázal na výsledky vykonaného dokazovania, z ktorého zistil, že posledná úprava výživného bola rozsudkom Okresného súdu Nitra zo dňa 24. 01. 2013 pod č. k. 13P/233/202 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre zo dňa 13. 06. 2013 pod č. k. 9CoP/23/2013-102, ktorým boli deti zverené na čas po rozvede do výchovy matky a otec bol zaviazaný prispievať na výživu maloletého I. 130 eur a maloletej W. 120 eur. Rozsudok nadobudol právoplatnosť 12. 07. 2013. Matka v čase poslednej úpravy výživného mala príjem 373,35 eura, poberala mesačné prídavky na deti 46,20 eura. Mala zvýšené výdavky v súvislosti so zdravotným stavom detí. Maloletý I. navštevoval Ambulanciu klinickej imunológie a alergiológie v Nitre, ortopéda v Bojniciach a mal. W. kožného lekára v Bojniciach. Otec žil v spoločnej domácnosti s matkou, podnikal na základe živnostenského oprávnenia v oblasti stavebných prác. Za rok 2012 mal podľa daňového priznania príjem 285,36 eura. Za rok 2012 mal príjmy 7.636 eur a výdavky 4.214,66 eura. Maloleté deti navštevovali základnú školu. V súčasnej dobe I. navštevuje Strednú umeleckú školu v Q., W. 6. ročník základnej školy, poberá mesačný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov na diétne stravovanie vo výške 18,39 eura mesačne. Otec naďalej žije u rodičov a podniká v oblasti stavebníctva. Príjmy za rok 2013 mal 7.568, výdavky 5.145,50 eura, z čoho plnil Sociálnej poisťovni 133,42 eura, zdravotnej poisťovni 56,35 eura a životnú poisťku mal. W.

14,24 eura. Na základe takto vykonaného dokazovania považoval návrh matky za čiastočne dôvodný, keď mal za preukázanú zmenu pomerov na strane detí. Táto zmena spočívala na strane maloletého I. nástupom na strednú školu mimo miesta bydliska a u maloletej závažným zisteným ochorením. Na strane rodičov nezistil zmenu pomerov, ich príjmy sú rovnaké, matka sa s deťmi presťahovala do obce K.. K daňového priznaniu otca uviedol, že pri rozhodnutí nemohol vychádzať len z neho, pretože z neho nie je možné zistiť reálne schopnosti a možnosti otca prispievať na výživu detí. Z uvedených príjmov by nebol schopný uhrádzať náklady na svoju a na výživu detí. Preto na maloletého Samuela zvýšil výživné od 01. 09. 2014, kedy začal navštevovať strednú školu. Na maloletú W. zvýšil výživné od 01. 03. 2014, odkedy jej bolo diagnostikované ochorenie a matke sa zvýšili výdavky v súvislosti s ním. O trovách konania rozhodol podľa § 146 ods. písm. a/ OSP.

Obaja rodičia napadli rozsudok v zákonnej lehote odvolaním.

Otec vo svojom odvolaní poukázal na zmenu pomerov u matky od poslednej úpravy výživného. Jej príjem spolu s rodinnými prídavkami, príspevkom na stravovanie mal. W., výživným a daňovým bonusom činí 752,60 eura, v čase poslednej úpravy výživného mala príjem spolu s rodinnými prídavkami 419,55 eura. Nemá žiadne úvery, ktoré splácala po 196,09 eura. U neho zmena pomerov nenastala, naopak, jeho schopnosti sa oproti predchádzajúcemu stavu zmenili, neprispieva rodičom na domácnosť. K zvýšeným nákladom matky v súvislosti so zdravotným stavom maloletej W. uviedol, že matka poberá mesačný príspevok na stravovanie a zdravotné pomôcky jej prepláca poisťovňa. Tieto náklady má aj on, keď je dcéra u neho. Matka si vybrala zdravotnú starostlivosť v Bratislave, ponúkol jej dopravu do Bratislavy, čo odmietla. Namietal nevykonanie dokazovania výsluchom osoby žijúcej v spoločnej domácnosti s matkou, ktorá sa musí podieľať na spoločných nákladoch na domácnosť. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil a návrh matky na zvýšenie výživného zamietol.

Matka vo svojom odvolaní žiadala zvýšiť výživné na maloletého I. na sumu 170 eur od 01. 09. 2013 a maloletú W. na sumu 160 eur, aby sa otec podieľal na nákladoch súvisiacich s kontrolami v Bratislave. Podrobne poukázala na výdavky, ktoré jej vznikajú s návštevou lekára v Bratislave. Uviedla, že maloletá prestala navštevovať futbal a začala navštevovať tanečný krúžok v U. K., čím otcovi odbudla povinnosť vo výške 15 eur na platenie do futbalového klubu a jej pribudla povinnosť s návštevou tanečného krúžku. Ako matka sa prispôsobila všetkým potrebám detí, a preto je potrebné, aby sa na zvýšených nákladoch podieľal v polovici otec.

Vo svojom písomnom vyjadrení k odvolaniu otca matka uviedla, že príspevok na stravovanie W. nepokrýva zvýšené výdavky na stravu, ktoré sú o 50% vyššie. Neplatí úvery a tieto odpadli aj otcovi z predaja ich spoločného bytu. Dcére kúpila druhý glukomer. Musí si cukor merať viackrát denne a preplácané 2 balenia prúžkov jej nestačia, preto musí dokupovať ďalšie. Poprela spolužitie s priateľom v spoločnej domácnosti.

Kolízny opatrovník sa k odvolaniam písomne nevyjadril.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP), po zistení, že odvolania boli podané účastníkmi konania a v zákonom stanovenej lehote na podanie odvolania (§ 101, § 204 ods. 1 OSP), spĺňajúce náležitosti § 205 a nasl. OSP, viazaný dôvodmi odvolania, neviazaný rozsahom odvolania (§ 212 ods. 1, 2 písm. a/ OSP) a skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvého stupňa, pretože odvolací súd nezistil výnimky § 213 ods. 2 - 7 (§ 213 ods. 1 OSP), preskúmal napadnutý rozsudok prvostupňového súdu bez nariadenia odvolacieho pojednávania s verejným vyhlásením rozsudku (§ 214 ods. 2 v spojení s § 156 ods. 3 OSP) a dospel k záveru, že prvostupňový súd správne zistil skutkový stav, ale vec nesprávne právne posúdil, preto odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že návrh matky na zvýšenie výživného zamietol (§ 220 OSP).

Podľa § 62 odsek 1, 2 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú

na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 78 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh. Ak dôjde k zrušeniu alebo zníženiu výživného pre maloleté dieťa za uplynulý čas, spotrebované výživné sa nevracia. Pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

Pojem výživné znamená zabezpečenie a úhradu osobných potrieb medzi osobami, ktoré majú k sebe príbuzenský alebo iný rodinný vzťah. Pojmovými znakmi výživného je majetková hodnota, ktorá má vyhranený účel (úhrada osobných potrieb), a že jej základom a vlastným dôvodom existencie je určitý osobný, rodinný vzťah medzi oprávneným a povinným. Vyživovacia povinnosť má osoba, ktorá má hradiť úhradu osobných potrieb. Korešponduje jej nárok na výživné, ktorý má osoba oprávnená. Výživné je právny inštitút, ktorý je vnútorne diferencovaný a to podľa povahy osobného pomeru medzi oprávneným a povinným. Spoločenské funkcie vykazujú rozdiely, pokiaľ ide o jednotlivé druhy výživného. Z tohto hľadiska je spoločensky najvýznamnejšia vyživovacia povinnosť rodičov k deťom. Funkcia výživného je podmienená i mravnými názormi spoločnosti. Právna úprava inštitútu výživného sa snaží zaistiť, aby tam, kde dôjde k poruchám v rodinnoprávnych vzťahoch, bola riešená tak, aby jej pôsobenie bolo čo najmenej obmedzené. Pre úpravu výživného to konkrétne znamená, že zákon usiluje zaistiť i poruchové prípady plnenia výživného pravidelne, riadne a v rozsahu, ktorý zodpovedá jeho funkcii v rodine. Nárok a výživné a vyživovacia povinnosť sú založené priamo v zákone. To znamená, že vzniku vyživovacej povinnosti postačí, ak by tu existovali podmienky, ktoré zákon stanoví bez toho, aby tomu museli pristúpiť akékoľvek ďalšie právne skutočnosti. Z povahy výživného, ako zákonného nároku vyplýva aj to, že zákon upravuje jeho rozsah. Vzhľadom k mnohotvárnosti konkrétnych prípadov sa pri určení výživného kladie dôraz na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj schopnosti a možnosti povinného. Pri rozhodovaní o výživnom súd musí vychádzať zo zistení, ktoré určujú rozhodujúce podmienky pre stanovenie a výšku výživného v dobe rozhodovania. Pre rozsudok je rozhodujúci stav, ktorý je v dobe jeho vyhlásenia.

Hmotnoprávnou podmienkou v zmysle ust. § 78 Zákona o rodine potrebnou na to, aby súd mohol vo veci opakovane rozhodnúť, je zmena pomerov. Musí ísť o podstatnú zmenu pomerov, ktorá s prihliadnutím na všetky okolnosti môže byť dôvodom na zmenu vyživovacej povinnosti, keď táto zmena sa závažnejším spôsobom prejaví v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase vyhlásenia rozsudku. Zmena pomerov môže byť odôvodnená buď subjektívne, okolnosťami na strane povinného, resp. okolnosťami na strane oprávneného, alebo objektívne, vývojom životných nákladov. Na strane pomerov povinného môže byť takouto zmenou pomerov strata zamestnania, dlhodobá práceneschopnosť, vznik novej vyživovacej povinnosti, zhoršenie majetkových pomerov a pod. Až v prípade, ak má súd preukázané, že sa zmenili pomery, môže rozhodnúť o zmene výšky vyživovacej povinnosti.

Prvostupňový súd dôkladne skúmal zmenu pomerov, ktorá mala nastať na strane maloletých detí. Posledná úprava výživného bola rozsudkom Okresného súdu Nitra zo dňa 24. 01. 2013 pod č. k. 13P/233/2012-71 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre č. k. 9CoP/23/2013-102 zo dňa 13. 06. 2013, ktorým súd určil výživné ma maloletého I. 130 eur a maloletú W. 120 eur mesačne. Podrobne v dôvodoch svojho písomného rozhodnutia poukázal na situáciu v čase poslednej úpravy výživného a až do doby rozhodovania o zmene výživného. Svoje rozhodnutie založil na zmene pomerov na strane detí, ktorá nastala u I. začatím štúdia na strednej škole mimo miesta bydliska a u maloletej W. zistením ochorenia. Matka podala návrh na zvýšenie výživného 16. 01. 2014, ktorý zdôvodnila začatím štúdia maloletého na strednej škole a ich presťahovaním do obce K.. V priebehu konania bola maloletej diagnostikovaná cukrovka. Tvrdenie matky, že došlo k zvýšeniu jej nákladov na výživu detí presťahovaním sa do obce K., nie je dôvodné. Presťahovanie do iného bydliska matkou spolu s maloletými deťmi nie je zmenou pomerov, ktorá by odôvodňovala zvýšenie výživného. Matka v čase poslednej úpravy výživného žila v obci a presťahovala sa do inej obce. Podstatná je zmena na strane

detí, pretože u rodičov žiadna závažná zmena pomerov, okrem odpadnutia platenia úverov, nenastala. Maloletý I. začal navštevovať školu od 09. 09. 2013. Prvostupňový súd sa správne vysporiadal s ustanovením § 77 ods. 1 Zákona o rodine, keď nezistil dôvody hodné osobitného zreteľa pre priznanie výživného pred podaním návrhu na zvýšenie výživného od 01. 09. 2013. Podstatnou otázkou je, či nastala zmena pomerov odôvodňujúca zvýšenie výživného návštevou školy. Matka na pojednávaní konanom 21. 03. 2014 uviedla, že otec prispieva na výživu detí pravidelne, stretáva sa s nimi každý druhý víkend, prispieva nad rámec stanoveného výživného kúpou oblečenia alebo jeho doplatenia, prispel synovi 30 eur na exkurziu vreckovým. Otec potvrdil, že deti ku nemu chodia každý druhý víkend od piatku do nedele, organizuje im výlety, dáva im vreckové a prispieva nad rámec výživného. Podľa názoru odvolacieho súdu otec prispieva na výživu detí nad rámec stanoveného výživného jednak finančne, (dáva deťom vreckové) a naturálne, keď im zakupuje veci, prispieva na ošatenie. Je potrebné zohľadniť, že deti sú u otca 2-krát mesačne od piatku do nedele, kedy zabezpečuje ich celodennú starostlivosť od stravovania po všetky výdavky súvisiace s pobytom detí u neho, kedy tieto náklady matka nemá. Formu plnenia výživného v naturálnej forme musí súd zohľadniť pri stanovení výživného.

U maloletej W. súd zvýšil výživné pre zistenú chorobu v priebehu konania. Zhoršený zdravotný stav detí bol zohľadnený v pôvodnom konaní o určenie výživného, v ktorom matka deklarovala zvýšené výdavky na deti v súvislosti s ich zdravotným stavom a návštevami lekárov mimo miesta bydliska. Je pravdou, že maloletá má zvýšené výdavky na stravu, ale poberá kompenzačný príspevok na stravu 18,39 eura, na maloleté deti poberá rodinné prídavky 44,04 a daňový bonus 42,82 eura. Tak na maloletú poberá 40,41 eura plus výživné od otca 120 eur, spolu jej príjem bez výživného od nej predstavuje 160,41 eura. U I. príjem matky činí výživné od otca 130 eur plus rodinné prídavky 22,04 eura, spolu 152,02 eura bez započítania výživného od matky. Pokiaľ matka prispieva na deti minimálne 50 eur mesačne, sú príjmy detí okolo 200 eur, čo odvolací súd po zohľadnení všetkých vyššie uvedených skutočností považoval za primerané, a preto rozsudok súdu prvého stupňa zmenil a návrh matky na zvýšenie výživného zamietol.

O trovách konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1, 2 v spojení s § 151 ods. 1 OSP a § 146 ods. 1 písm. a/ OSP tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Nitre v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.